

Tuikki

4

Lupamyynti kasvoi
20 prosenttia

6

Nyt kunnostetaan
kymmeniä kalajokia

28

Ulkomainen kala
voittaa 3-1

18

Monni Himari
lähti kalalle – ja jäi sinne

10 KALASTUSVINKKI

Istutuskohteilla yleistyy nyt niin sanottu bombette-kalastus, joka on kalastusta heittopainon avulla. Testasimme, voisiko uusi tekniikka syrjäyttää parjatun ja paikoin kielletyn syöttitahnan kirjolohikohteella.

18

TUIKIN KASVO

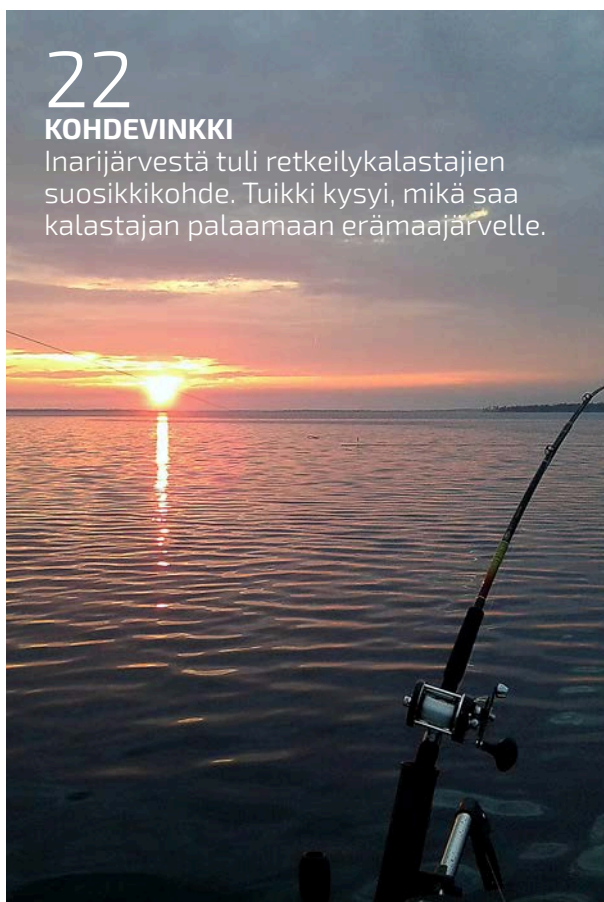
Matkabloggaaja Marinella Himarin onni löytyi Pohjois-Norjan kalavesiltä

14

KAUPALLINEN KALASTUS

Muikku on Suomen suosituimpia sisävesikalvoja. Loppusyksyllä se pullistelee keltaista kultaa.

22

KOHDEVINKKI

Inarijärvestä tuli retkeilykalastajien suosikkikohde. Tuikki kysyi, mikä saa kalastajan palaamaan erämaajärvelle.

Tuikki 2021

Tuikki on Metsähallituksen maksuton lehti kalastajille. Lehti ilmestyy kerran vuodessa ja on luettavissa myös netissä Eräluvut.fi.

Miksi sait Tuikin?

Tuikki jaetaan kaikille, jotka ovat ostaneet Metsähallituksen kalastusluvan edellisvuonna. Käsissäsi oleva lehti on jaettu siis vuonna 2020 kalastusluvan ostaneille.

Tuikki

Metsähallituksen lehti kalastajille.

Kieppi

Metsähallituksen lehti metsästäjille.

Metsä.fi

Metsähallituksen lehti sidosryhmille.

Suomu

Lehti kalastonhoitomaksun vuosimaksun maksaneille.

Toimitus

Päätoimittaja Aku Ahlholm

Toimituskunta

Mikko Malin, Ahti Putaala, Päivi Lazarov, Juha Ahonen

Toimituksen yhteystiedot

Metsähallitus, PL 81, 90101 Oulu
0206 39 4000
etunimi.sukunimi@metsa.fi
www.eraluvat.fi

Lehden toimittajat ja kuvaajat

Pekka Juntti, toimittaja
Antti J. Leinonen, kuvaaja
Kimmo Pöri, toimittaja, kuvaaja
Jere Malinen, toimittaja, kuvaaja

Kannen kuva

Antti J. Leinonen

Muut kuvat

Johannes Sipponen

Ulkoasu ja taitto

Oy Preesens Ab

Kirjapaino

PunaMusta

PÄÄKIRJOITUS Kalastuksen renesanssi	4
TUIKIN TÄRPPI Kahdella vavalla ei voikaan pilkkiä	5
KALOJEN VUOSI 2021 Työn alla kymmeniä jokia	6
KALAVESIEN KUNNOSTUS Soutujoen taimenprojekti laajenee	8
VAPA-ALUEET Heittopaino tuo kirren haaviin	10
KAUPALLINEN KALASTUS Savolaista kaviaaria	14
TUIKIN KASVO Marinella Monni Himari	18
KOHDEVINKKI Inarin lumoamat	22
ONGELLA Koukku näkyviin	24
TUIKIN UUTISIA	28
ERÄLUVAT.FI Kaikki luvat valtion vesille	29
Vapa-alueet	32
Metsähallituksen kalastushenkilöstö	34

Kalastuksen renessanssi

Olemme joutuneet perusarvojen äärelle, ja ne eivät ole kiire, kuluttaminen ja nopeat elämykset. Ihmiset kaipaavat myös rauhoittumista, luonnon läheisyyttä, kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Kesämökkit, maaseutujen tyhjiällä olleet asunnot ja vuokramökkit ovat yhtäkkiä löytäneet asukkaita. Jokien ja järvien rannoille on ilmestynyt uusia kulkijoita, joiden verkkokalvoille ja kännyköiden muistiin on tallentunut aurinnousuja ja -laskuja sekä onkijoiden silhetteja laitureilla.

Eihän epidemiaa voi kiittää, mutta kuka olisi arvannut, että koronavuonna kalastus kokee renessanssin. Kalastonhoitomaksukertymä löi viime vuonna ennätykset, ja myös valtion kalavesille riitti kysyntää. Ihmiset oivalsivat, että kun kaupungin ruuhkissa on virusuhka, niin luonnossa on turvallista tilaa hengittää ja harrastaa. Se on mitä luonnollisin ja ihanin ratkaisu.

Vuosi 2020 oli kalastuksen vuosi ja myös vuodesta 2021 tulee kalastuksen ja erityisesti kalavesien hoidon vuosi. Myös päättäjät ovat havahtuneet luonnon tervehdyttävään voimaan ja ohjanneet rahaa luontoon ja sen hoitamiseen. Metsähallitus sai 1,4 miljoonaa euroa virtavesien kunnostukseen. Myös luonnonsuojeluun ohjautui rahaa suorastaan ennätyksellisen paljon. Kerromme tässä lehdessä, minne kalavesien kunnostusrahaa kohdennetaan ja millaisia toimenpiteitä siellä tehdään.

Suomalaisen vesiluonnon tilan parantamisessa on lähes loputon määrä työtä. Metsähallitus pilotoi nyt vesistöjen kunnostamista valuma-alueetasolla. Yhden järven kunnostaminen ei auta, jos purot ja joet työntävät sinne edelleen humusta ja ravinteita. Lukemattomat järvet ja lammet ovat tosiasiallisesti olleet kymmeniä vuosia ojitusten laskeutusaltaita. On aika toimia ja selvittää, miten valuma-aluetta kannattaa ennallistaa. Työtä on paljon ja sitä pitää jatkaa.

Metsähallitus uusi viime vuoden aikana strategiansa. Sen keskeinen ajatus on, että me emme ole täällä itseämme tai vain elämyksien tai tuloksen tuottamista varten, vaan että työllämme on merkittävämpi päämäärä. Se että eduskunta ohjasi luonnon hoitoon merkittäviä uusia resursseja, on saman oivalluksen tulos.

Me kasvatamme huomista! Se on se juttu ja siitä syntyy tarina, jota kelpaa kertoa.

Jukka Bisi
erätalousjohtaja

Kahdella *vavalla* ei voikaan pilkkiä

Pilkkiä voi vain yhdellä, alle metrisellä vavalla, sanoo laki. Jos vapoja on yhdellä kalastajalla pyynnissä kaksi, se ei ole pilkkimistä ja silloin kalastonhoitomaksu on maksettava. Miksi sitä silloin kutsutaan? Keräsimme oheen muutaman keskeisen termin.

Pilkki

- Ei kalastonhoitomaksua
- Erikoiskohteilla tarvitaan kalastuslupa vesialueen omistajalta

Tarkoittaa kalastusta yhdellä lyhyehköllä vavalla ja siimaan kiinnitetyllä, pystysuunnassa liikuteltavalla pilkillä (kalastuslaki 4§).

Vapa on korkeintaan noin metrin mittainen. Kelalle ei ole rajoituksia.

Pilkkimisessä saa siis käyttää kerrallaan yhtä vapaa kalastajaa kohden, jolloin pilkkijän ei tarvitse maksaa kalastonhoitomaksua.

Pilkkimistä ei saa harjoittaa vaeluskalavesistön koski- ja virta-alueilla, kalastuskieltoalueilla, eikä erillisen luvan vaativilla erityiskohteilla ilman vesialueen omistajan lupaa.

Onki

- Ei kalastonhoitomaksua
- Erikoiskohteilla tarvitaan kalastuslupa vesialueen omistajalta

Tarkoittaa kalastusta yhdellä vavalla ja koukulla, ilman viehettä tai heittokalastukseen soveltuvaa kelaa.

Onkimista ei saa harjoittaa vaeluskalavesistön koski- ja virta-alueilla, kalastuskieltoalueilla, eikä erillisen luvan vaativilla erityiskohteilla ilman vesialueen omistajan lupaa.

Ismete eli täkyonginta

- Kalastonhoitomaksu tarvitaan, jos käytetään useampaa kuin yhtä vapaa
- Metsähallitus rinnastaa täkyonginnan pilkkimiseen, kun käytössä on vain yksi vapa

Metsähallitus suosii suomenkielistä termiä täkyonginta. Ismete on ruotsia ja tarkoittaa suoraan käännettynä jäältä ongintaa.

Täkyonginta (ismete) on usealla vavalla tapahtuva talvinen onginta syöttikalaa käyttäen.

Kalastustavassa viritetään useita kelalla varustettuja, lyhyehköjä vapoja pyyntiin jälle yhtä aikaa. Syöttinä käytetään kuollutta syöttikalaa ja saaliiksi tavoitellaan yleisimmin haukia.

Kalastaja seuraa vapojaan aktiivisesti. Kalan tarttuessa vastaisku pyritään tekemään niin nopeasti, ettei kala ehdi niellä syöttiä.

Täkyonginta ei ole sallittua vaelluskalavesistön koski- ja virta-alueilla.

Ootto-onki

Ootto-ongeksi kutsutaan vapaa, jonka kalastaja jättää pyyntiin pitämättä sitä kädessä. Koukussa käytetään yleensä syöttiä.

Jos enintään yksi metrin pilkkipilki jätetään jälle pyyntiin, kyseessä on Metsähallituksen tulkinnan mukaan pilkki. Jos niitä on useampia, kyseessä on täkyonginta (ismete).

Kesällä ootto-onkijat voivat käyttää tavallisia heittokalastusvälineitä. Metsähallitus on lupaehdoissaan kieltänyt kalastajaa poistumasta pyynnissä olevan ootto-ongen luota. Useilla kalastuskohteilla ootto-onginta on kiellettyä.

Ootto-onginta on passiivista kalastusta. Riskinä on, että kala on kiinni koukussa pitkään, ennen kuin kalastaja huomaa.

Vertikaalijigaus

Tarkoittaa kalastusta, jossa viehe (jigi) lasketaan pyyntiin yleensä pohjan lähelle. Jigit ovat yleensä silikonista valmistettuja matoa tai kalaa muistuttavia vieheitä, joihin lisätään painollinen koukku.

Vertikaalijigauksessa kalastaja liikuttaa viehettä pystysuunnassa ikään kuin pilkkiä. Kalastusmuotoa harastetaan yleensä hitaasti liikkuvasta veneestä.

Vertikaalijigausta ei katsota pilkkimiseksi tai onkimiseksi vaan viehekalastukseksi.

Työn alla kymmeniä jokia

Vuosi 2021 on kalojen vuosi. Metsähallitus kunnostaa nyt kalavesiä eri puolilla Suomea enemmän kuin koskaan. Lisäksi asiantuntijat hoitavat kalakantoja muun muassa kalastusjärjestelyin. Yleisin hyötyjä on taimen, mutta samalla paranevat elinolosuhteet lukuisilla muilla lajeilla.

Valuma-aluekohteet

Valuma-aluekunnostus tarkoittaa joki- tai purouman kunnostusta ja kalojen vaellusesteiden poistoa sekä muun muassa ympäröivien soiden ennallistusta. Lisäksi tehdään muita vedenlaatua parantavia toimia.

Kunnostus käynnissä

1. Silmäjoki, Rovaniemi
2. Hyrkönpuro, Kinnula
3. Hännättömänjoki, Multia
4. Rännänjoki, Lieksa
5. Poikaloukusan-oja, Taivalkoski

Kunnostus alkaa 2021

6. Perttausjoki, Rovaniemi
7. Turkijoki, Suomussalmi
8. Särkkäjoki, Lieksa
9. Jysmänpuro, Rautavaara

Virtavesikohteet

10. Lieksanjoki, Lieksa/Ruunaa
Kolmen kosken kunnostus.
11. Petäisjoki ja Keihäsajoki, Rautavaara/Juuka
Virtavesikunnostusta suunnitellaan vuodelle 2022.
12. Saramojoki, Nurmes
Louhikosken voimalaitoksen purkamisen 2021. Viiden joen kunnostuksia suunnitteilla myöhemmin: Mäntyjoki, Peurajoki, Portinjoki, Metsojoki, Palojoki.
13. Karvionkoski, Heinävesi
Vapa-alueen kosken kunnostus suunnitteilla vuonna 2022.
14. Kärnäkoski, Viitasaari
Vapa-alueen kosken kunnostus suunnitteilla vuonna 2022.
15. Kellankoski, Viitasaari
Vapa-alueen kosken kunnostus suunnitteilla.

16. Latokartanonkoski, Salo
Virtaveden kunnostus.

17. Livojoki, Posio/Pudasjärvi
Viiden kosken kunnostus.

18. Suomussalmi
Vuonna 2021 kunnostetaan Pärsämöjokeen laskevat Mäntypuro, Teeripuro ja Kivipuro sekä Hossanjokeen laskeva Matalajoki.

19. Vikajoki, Rovaniemi
Useiden koskien kunnostus lohikalajien lisääntymisalueiksi.

20. Raudanjoki, Sodankylä/Rovaniemi
Vapa-alueella ennallistetaan useita koskia.

21. Kalliojoki, Rovaniemi/Kemijärvi
Useiden koskien kunnostus.

22. Rovaniemi
Kunnostuksia Heinujoella, Vaattunkujoella ja Junkuaajoella.

23. Kemijärvi/Rovaniemi
Täydennyskunnostus Naarmajoella.

Muut kohteet

24. Oulankajoen vesistö, Kuusamo
Oulanka-, Kitka- ja Kuusinkijoissa kutevaa taimenta pelastetaan Pro Trout Karelia CBC -projektilla yhdessä venäläisten kanssa.

25. Vietsinjoen vesireitti, Kuhmo
Kunnostukselle haetaan lupaa. Toteutuu aikaisintaan vuonna 2022.

26. Suomussalmi
Ylä-Kainuussa on lisäksi 17 jokea tai puroa, jotka voidaan ottaa kunnostusohjelmaan vuonna 2022 tai myöhemmin.

Lähde: Metsähallitus, Eräpalvelut

Soutujoen taimenprojekti laajenee

Tuikin juttu Villinkosken kunnostajasta Miso Heinäahosta innosti muutkin toimiin joen puolesta.

Viime vuoden *Tuikki*-lehdessä oli henkilöjuttu jyvaskyläläisestä **Miso Heinäahosta**, joka oli jo kahdeksan kesän ajan kunnostanut käsipelillä Kokemäenjoen vesistöön kuuluvan Soutujoen Villinkoskea, jotta luonnotaimenet alkaisivat menestyä.

Kesällä 2019 koskea kunnostettiin jo kaivinkoneella ja sinne kannettiin kutusoraa.

Juttu innosti muitakin työhön taimenen elinympäristöjen kunnostustyöhön.

Villinkosken alajuoksulla olevan kalaseuran jäsen otti jutun ilmestymisen jälkeen yhteyttä Heinäahoon Facebookissa ja kysyi, voisiko Heinäaho tulla neuvomaan myös heille, kuinka heidän alueensa Vääräkoskesta saisi taimenille sopivamman kosken.

Heinäaho lupautui auttamaan.

Taimen lisääntyy

Heinäahon sitkeä työ alkaa tuottaa tulosta. Sähkökalastusraportit ovat monin paikoin hälyttävän huonot – kaikkialla muualla paitsi Villinkoskella.

Poikasia löytyi keskimäärin vain muutamia yksilöitä sadalta neliöltä eli aarilta. Esimerkiksi alajuoksun Virtalanoskella luvut vuonna 2015 olivat 19 kalaa ja vuonna 2020 enää 5 kalaa.

Luvut pysyvät huonoina, vaikka koskiin laitetaan joka vuosi satoja ellei tuhansia istukkaita vuodessa. Jostakin syystä kalat eivät selviä.

Heinäahon kunnostamaan Villinkoskeen ei ole laitettu vuoden 2016 jälkeen istukkaita, ja se toimii koskireitin vertailualueena.

Villinkosken ensimmäinen sähkökalastus vuonna 2017 antoi tiheydeksi yhden kalan aarille. Vuonna 2020 tiheys oli jo 15,8.

Tämä koekalastusruutu sijaitsee välittömästi kunnostusorakoiden alapuolella, joten uudet soraikot ovat kelvanneet hyvin kutukaloille.

Sähkökalastusraporttien takia myös yläjuoksun kalaseuroissa huoli taimenesta kasvaa. Heinäaho otti yhteyttä yhteen kalastusseuran puheenjohtajaan ja kysyi, pitäisikö siellä sijaitsevaa Kurenkoskea kunnostaa.

– Puheenjohtaja sanoi, että saat tehdä koskelle mitä vain.

Kurenkoski on Heinäahon seuraava projekti. Hän yrittää hankkia rahoituksen jo ensi kesälle.

Pelkkä istutus ei toimi

Heinäaho on jo pidempään puhunut, että istukkaiden kylväminen jokeen ei ole tehokasta taimenensuojelua. Se on kuitenkin ollut se, miten Mäntän paperitehdas on kalavelvoitteensa suorittanut.

– Eikö olisi parempi laittaa rahaa elinympäristöihin ja toimiviin kalateihin, Heinäaho kysyy.

Juuri nyt Heinäaho on toiveikas Keurusselän taimenen suhteen. Vapo myy parhaillaan turvetuotantoalueitaan pois, mikä herättää toivon siitä, että vesien laatu paranee tulevaisuudessa.

Heinäaho kertoo, että ensi kesän projekti ylävirran Kurenkoskella on jälleen käsityötä. Joki on niin pieni, ettei koneita tarvita työhön lainkaan. Tarvitaan vain kutusoraa ja pienpoikasalueiden rakentamista.

– Tuollaisissa kohteissa pienet jutut riittävät. Pitää vain ryhtyä töihin.

Heinäaho paljastaa, että aikoo tehdä pienet iskut joillekin muillekin pikkukoskille pelkkien soraämpäreiden kanssa. Mutta niiden paikkojen nimiä hän ei kerro kenellekään, ettei kenellekään tule mieleen lähteä kokeilemaan kalastusta.

Kunnostetun kosken kalakanta on elpynyt ilman istutuksia. Sen sijaan kunnostamattomissa koskissa ei ole kaloja, vaikka sinne olisi niitä istutettu.

Heittopaino tuo *kirren* haaviin

Istutuskohteilla yleistyy nyt niin sanottu bombette-kalastus, joka on kalastusta heittopainon avulla. Testasimme Hossassa, voisiko uusi tekniikka syrjäyttää parjatun ja paikoin kielletyn syöttitahnan kirjolohikohteella.

Alku oli pelottavan helppoa. Kalastusohjaaja **Matti Kulju** oli neuvonut heittämään uppoavan bombette-painon kahden männyntaimen kohdalta suoraan ulos Hossan Huosilampeen. Kun siima ei enää uponnut, Kulju neuvoi kelaamaan vähän ja antamaan painon vajota ennen uutta kelausta.

– Mutta kun siiman päässä on jo kala kiinni, sanoin ohjajalle. Kalastusohjaaja vain hymyili: niinpä niin.

Tapauksesta on jo yli vuosi aikaa ja olemme palaamassa Hossaan uudelleen tetteläisen kanssa. Kerron hänelle tappavan tehokkaasta uudesta tekniikasta. Päätämme ottaa selkoa bombette-kalastuksesta, joka selvästikin on levittäytymässä Suomeen.

Bombette tarkoittaa siis heittopainoa tai -kohoa. Koska nimitys on vierasperäinen, kutsuttakoon sitä jatkossa heittopainoksi. Niitä myydään eripainoisina, ja ne voivat olla nopeasti tai hitaasti vajoavia malleja ja täysin kelluvia.

Sellaisia päätämme tetteläisen kanssa hakea kalatarvikeliikkeestä matkalta.

– Norjalaiset suosivat bombetteja lohijoilla. Ruotsalaiset taas käyttävät pitkää tapsisiimaa, jonka he pyörittävät veteen ja heittävät siitä ikään kuin perhosiiman, kalatarvikeliikkeen myyjä kertoo.

Lämpimän veden ässä

Koska olemme noviiseja, kysymme neuvoa asiantuntijoilta. Matti Kulju vaikuttaa ilahuneelta, kun aiomme kokeilla heittopainoa ja vielä esitellä sitä lehdessä. Hänen mukaansa siitä on tulossa erityisesti kirjolohikohteiden hitti, sillä kesälämpimillä lampiin tai pieniin järviin istutetut kirjolohet voivat olla aika ronkeleita.

Kalastusohjaaja Matti Kulju esittelee bombettea eli heittopainoa, jonka päässä on värikäs ja kelluva booby-perho.

Lisäksi Metsähallitus on kieltänyt useilla kohteilla syöttitahnan käytön ja passiivisen ootto-onginnan. Huolimaton kalastaja voi tällä tyylillä aiheuttaa saaliille tarpeetonta kärsimystä. Hossassa tahnan käyttö on kiellettyä.

– Muistan hyvin parin vuoden takaisen kesän, kun lämpötila huiteli jo ties monettako päivää hellelukumissa. Hossan Huosi- ja Keihäslampi tuntuivat olevan aivan tukossa, eikä kukaan saanut oikein mitään. Silloin kaivoimme esille laukusta bombetet ja boobyt, ja homma rupesi niin sanotusti rokkamaan, Kulju kertoo.

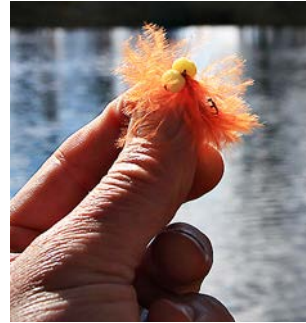
Booby tarkoittaa värikästä perhoa, jonka silmät ovat kelluvaa foamia. Uppoavaan heittopainoon sidotaan parimetrinen siima, jonka päähän sidotaan kelluva perho. Kirjoloheet mököttävät lammen syvimmissä kohdassa, jonne paino heitetään ja annetaan vajota pohjaan. Värikäs perho painuu aivan hellettä pitävien kalojen ulottuville.

– Tämä on melko leppoisa puuha. Uittamisessa ei yleensä kannata pitää kiirettä, Kulju kertoo.

Heittopainolla voi pyytää myös viileämmällä vedellä pinnassa uivia kaloja. Jos lämpimällä vedellä pyrittiin syvänteisiin uppoavalla painolla ja kelluvalla perholla, nyt Matti Kulju opastaa valitsemaan kelluvan heittopainon ja uppoavan perhon.

– Sidotaan nyt tapsin päähän esimerkiksi leech-mallinen perho. Tämä perho on uppoava, joten sitä voi uittaa lähellä pintaa juuri kelluvan bombeten avulla. Uittaminen saa olla katkonaista kelaamista, jolloin leech pomppii vedessä eloisesti, Kulju opastaa.

Erityisen tehokkaana hän pitää MA-minileech-perhoa.

Huosilampi on hiljaa

Nyt on aika testata Huosilampi uudelleen. Valitsemme tettiläisen kanssa siimanpäihin uppoavat heittopainot ja kelluvat, värikkäät perhot.

Paino vie heittomme kauas, joten uskomme perhojen uivan kalojen ulottuviin. Heittelemme ahkerasti, mutta koska tärppejä ei ala tulla, vaihdamme väriä ja perhomalleja tapsin päähän.

Useiden eri yhdistelmien jälkeen tettiläinen haluaa kokeilla tavallisia lippoja ja lusikoita, mutta mikään ei tunnu nyt auttavan.

Keitämme nuotiokahvit ja havahdumme räpyttelyyn lammen pinnassa, lintuko siitä lähti? Räpiköijä saa kalan muodon, oliko se kirjolohi vai taimen? Nyt oivallamme, että meiltä puuttuu juuri se tähän hetkeen oikeanlainen heittopaino eli kelluva koho, johon voisimme sitoa uppoavan leechin.

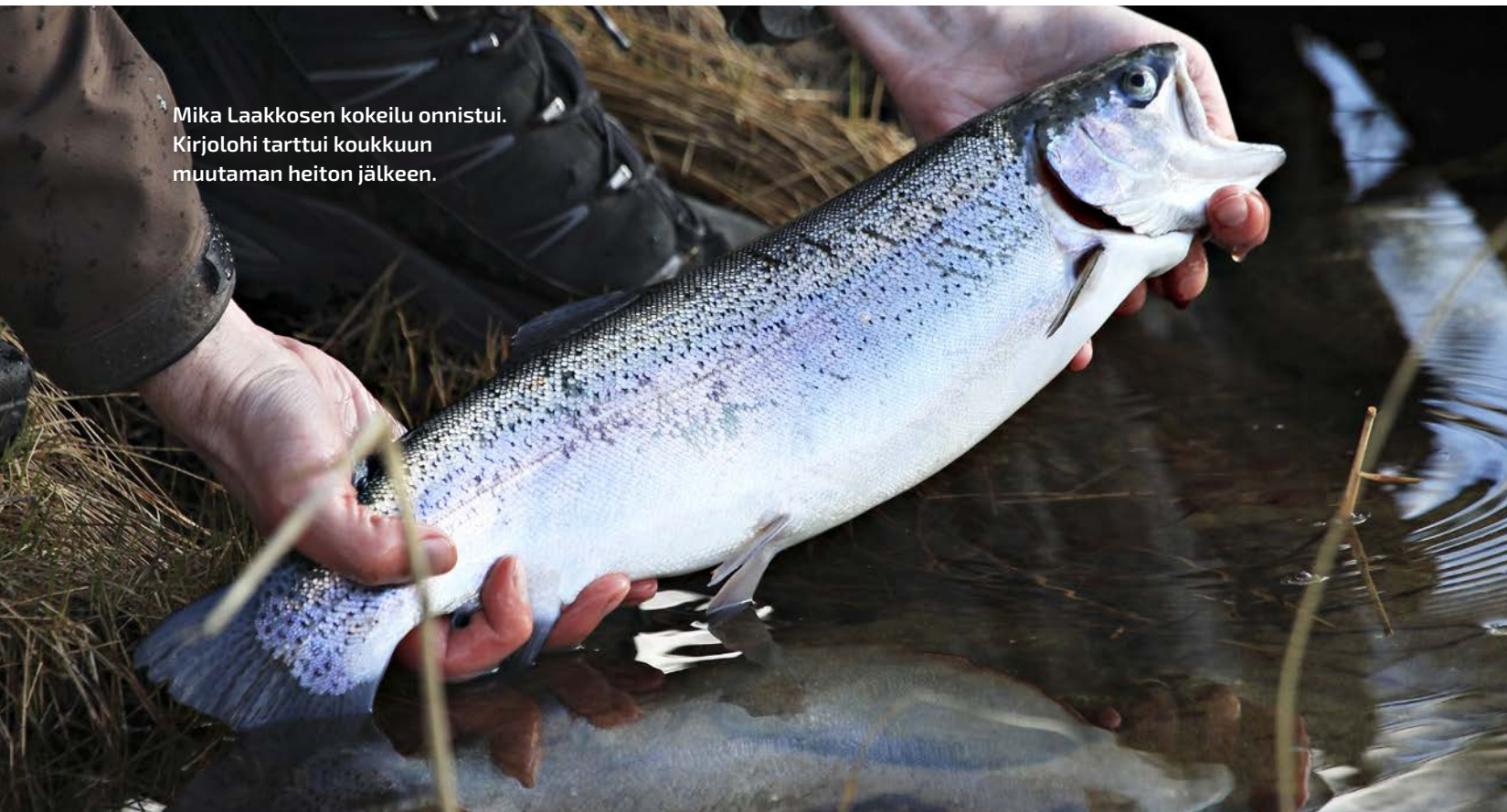
Uppoavan heittopainon päähän sidotaan usein kelluvia perhoja.

ERÄLUVAT-FAKTA

Mitä on bombette- eli heittopainokalastus?

- Painoa voi heittää tavallisilla heittokalastusvälineillä, esimerkiksi 7- tai 8-jalkainen vapa sopii hyvin.
- Heittopaino pujotetaan siimaan antenni edellä. Sen jälkeen siimaan sidotaan stoppariksi lukkoleikari.
- Heittopainoon sidotaan vavan mittainen tapsi eli siima, jonka päähän sidotaan viehe: yleensä perho tai pieni vaappu.
- Lämpimällä vedellä voidaan tavoitella syvänteisiin jämähtäneitä kaloja. Valitaan hitaasti uppoava paino ja siiman päähän esimerkiksi kelluva perho.
- Paino heitetään syvälle ja annetaan vajota pohjaan. Kelataan kolme neljä kammenkiertoa ja annetaan painon jälleen valua pohjaan.
- Viileässä vedessä heittopainolla voi tavoitella myös pinnassa uivia kaloja. Käytetään kelluvaa koho.

Mika Laakkosen kokeilu onnistui. Kirjolohi tarttui koukkuun muutaman heiton jälkeen.

Metsähallituksen suosima tyyli

Testimme herättää silti kysymyksen. Mitä sanoo Metsähallituksen eräsunnittelija **Pasi Korhonen**, eikö tämän pitänyt olla läpihuutojuttu?

– Kalastus on mielenkiintoista juuri siksi, että välillä jokin toinen tekniikka tai viehe voi toimia paremmin. Bombette ei siis korvaa uistimia tai muita vieheitä, mutta mukava ja kokeilemisen arvoinen lisä se on, Korhonen sanoo.

Bombette- eli heittopainokalastus on silti Pasi Korhosen mukaan suositeltava tyyli kirjolohikohteilla. Se on aktiivista vapakalastusta ja sopii lähtökohtaisesti hyvin myös Metsähallituksen vapa-alueille. Heittopaino voi osaltaan korvata passiivisempaa ootto-ongintaa, mikä on useilla Eräluvut-kohteilla kiellettyä.

Päätämme tettiläisen kanssa jatkaa harjoittelua seuraavana päivänä Keihäslammella. Mieleen tulee erään viehevalmistajan mainoslause, jonka mukaan kalantulolle ei ole mitään esteitä. Se lienee totta, jos aikaa ei ole rajoitettu.

Nyt alamme miettiä, olisiko täällä Hossassa jotain muuta nähtävää, värikkäitä esimerkiksi.

Uppoavan heittopainon päähän sidotaan perho tai vaappu.

Savolaista *kaviaaria*

Muikku on Suomen suosituimpia sisävesikaloja. Loppusyksyllä se pullistelee keltaista kultaa.

Voisi sanoa, että Savonlinnan Oravissa asuvaa **Janne Herrasta** velvoittaa verenperintö. Hänen sukunsa on kalastanut Saimaan Haukivedellä 1600-luvulta lähtien.

– Kyllähän kalapaikkojen perimätiedoista on apuakin, mutta parhaiten muikkuparvet löytyvät Linnansaaren sokeloisilta vesiltä nykytekniikalla, Herranen osoittaa kaikuluotaimen näytölle solkenaan piirtyviä pisteryppäitä.

– Tuollahan nuo parveilevat 30 metrin syvyydessä pohjan tuntumassa. Kypsyttelivät mätää.

On lokakuun toinen viikko ja muikun kutu on alkamassa. Ruskan väreissä hehkuva Saimaan saaristo on kauneimmillaan – ja autio.

Mökit on laitettu talvikuntoon eikä järvellä liiku venettäkään. Kaupallinen kalastus on muutaman ammattilaisen varassa.

Norppaystävälistä pyyntiä

Illan hämärtyessä jännitys tiivistyy, kun Herranen ja toista troolivenettä ohjaava **Terho Laitinen** odottelevat oikeaa hetkeä.

– Kalastus alkaa muikkujen nousussa pohjasta väliveteen, vuodesta 1968 Haukivedellä kalastanut Laitinen tietää.

Hän tunnustaa nauttivansa yli 50 vuoden jälkeenkin pienestä pyyntijännityksestä.

Noin kello 17 Herranen päättää hetken lyöneen. Hän pyytää Laitista ajamaan veneen omansa vierelle. Troolin vetonarujen päät kiinnitetään aluksiin, sitten veneet erkaantuvat.

Menee hetki ja Savonlinnan pohjoispuolista Saimaata siivilöi 200 metriä leveä trooli.

– Näillä vesillä troolauus on käytännössä ainoa konsti muikun kaupalliselle kalastukselle tähän vuodenaikaan.

Linnansaaren seutu on maailman parhaita saimaannorppavesiä, eikä trooli pyydä niitä.

Trooliveto kestää pari tuntia. Matkaa on taittunut kymmenisen kilometriä, kun Herranen ohjeistaa puhe-

limeen, että veneet yhteen ja troolin kelaus alkaa.

Jostain paikalle löytävät lokit. Kalastajat tietävät, mitä se ennustaa, sillä ne eivät turhaan lentele.

Troolista jääkylpyyn

Veneen kuormanostin kurottaa laidan yli. Saimaan povesta kohoavassa troolinerän nostopussissa kuhisee satoja kiloja muikkuja. Hopeakyljet välkehtivät tuhansina timantteina veneen kirkkaissa työvaloissa.

– Ja sisällä on keltaista kultaa, Herranen sanoo

Hän ottaa pullean kutumuikun käteensä ja puristaa sitä hieman vastasta. Mäti alkaa juosta kämmenelle.

Äsken vedestä nostettu muikku on jo kuolinjykkä. Kuljetuslaatikoiden nolla-asteinen jäävesi on tehnyt tehtävänsä. Kylmäketju on katkeamaton aina kauppaan ja kuluttajalle saakka.

Savonlinnassa Erosen Kala Oy:llä työpäivä alkaa aamukuudelta. Yön aikana tehtaalle on ilmaantunut Herrasen ohella muidenkin kalastajien pyytämiä muikkuja.

Sopimustoimittajina on noin 15 kalastajaa, ja kalaa tulee 200 kilometrin säteeltä, Saimaan ohella muun muassa Päijänteeltä. **Jari Eronen** kertoo muikun olevan tehtaan pääartikkeli.

Suomen vuotuisesta 2,5–2,8 miljoonan kilon muikkusaaliista Erosen Kalan kautta kulkee noin puolet.

– Muikku on ykkönen. Ei epäilytäkään. Kaupan kalatiskillä se on aina kotimaista ja kestävästi pyydettyä kalaa, **Satu Eronen** kertoo.

Kalatehtaalla jääkylmä muikku joutuu ensimmäisenä perkauskoneeseen. Samalla mäti erotetaan kaloista.

Alkaa käsityö. Mäti pestään ja siivilöidään, kunnes jäljellä on vain korkealaatuisia mätijyviä. Pienet kellankultaiset helmet ovat hienoaromisia ja muistuttavat rakenteeltaan kaviaaria.

Pakkaamossa kuivattu mäti lajitellaan erikokoisiin rasioihin. Suolaus ja nopea pakastaminen takaavat kahden vuoden säilyvyyden.

Jalostamolta mädin matka jatkuu tukkuriin kautta kauppoihin ja ravintoloihin ympäri Suomea, kauemmaskin. Sesonki ulottuu joulusta helmikuulle.

Koskaan ei tiedä ennakkoon, kuinka kalaa nousee. Siinä se on lajin suola, olipa kalastus ammatti tai harrastus, Terho Laitinen (vas.) ja Janne Herranen tuumivat.

Saimaan Haukiveden kalavesille mahtuu myös huumoria. Hurman keulaan maalattu hain suu ei kuulemma norppia uhkaa, kuten ei perässä tuleva troolikaan.

Erosen Kalassa käsitellään vuodessa yli miljoona kiloa muikkua. Jäljellä on yhä paljon käsityötä, vaikka perkauskoneet ovatkin arkipäivää.

Jari Eronen esittelee Saimaan puhtainta kultaa, savolaisten kaviaaria, muikunmätää.

Matkablogggaajan päätepysäkki

Helsinkiläinen kirjailija
ja retkitoimittaja
Marinella Himari kiersi
kymmenen vuotta kaukomaita,
väsyi ja jätti lopulta kaiken
taakseen. Lopulta onni löytyi
Pohjois-Norjan kalavesiltä.

Kesäkuussa 2018 tapasin Savukosken Kairjoen kalastuskeskuksen nuotiopaikalla naisen, joka unohtui tuon tuostakin tuijottamaan tulta. Helsinkiläinen **Marinella "Monni" Himari** oli päässyt mukaan perhokalastuskurssille sillä ehdolla, että valokuvasi samalla yritykselle markkinointimateriaalia kurssista. Ehkä kalastuspäivä puronieröiden kanssa väsytti, tai sitten hän ihmetteli, mitä ihmettä hänelle oli juuri tapahtunut.

Hän kertoi kirjoittavansa eräkirjaa. Kehaisi, että kustannussopimus oli jo taskussa. Hän kertoi hankkivansa siihen tarinoita ja kuvaa matkalla, jonka määränpää ja kesto olivat arvoituksia.

Tarkalleen ottaen hänellä ei ollut enää kotia. Hän oli Helsingistä lähdet-

tyään ostanut Toyota Rav4:n ja asui nyt siinä koko omaisuutensa kanssa.

Monni Himari oli uuden edessä. Irti.

Kolme ja puoli vuotta myöhemmin puhelimeen vastaa korviaan myöten rakastunut nainen, joka elää unelmaansa Pohjois-Norjan Lakselvissa mahtavien kalavesien äärellä.

Mutta kelataan ensin kelloa vähän taakse päin.

Reissut väsyttivät

Vuosikymmen sitten Monni Himari eli kiireistä, perihelsinkiläistä arkea. Hän työskenteli digitoimistossa ja matkusti vimmaisesti kaikki vapaa-ajat. Vuonna 2008 hän oli aloittanut Kaukokai-puu-blogin, sillä hän rakasti kirjoitta-

mista ja oli aina haaveillut kirjailijan urasta. Ajatus oli, että blogista tulisi lopulta osa hänen elinkeinoaan.

Hän herkutteli Singaporessa mielettömällä rapunannoksilla, valokuvasi itseään New Yorkissa ja julkaisi hienoja juttuja reissuiltaan.

Vuodet kuluivat maailmalla, Himari tunsu eksyvänsä. Hän tajusi, ettei reissuelämä ollut hänen näköistään elämää. Omatuntoa kolkutti, sillä 2010-luvulla alettiin puhua yhä enemmän matkustamisen ilmastopäästöistä. Jatkuva pakkaaminen ja lähteminen väsyttivät. Parisuhde rakoili.

Himari huomasi haaveilevansa toisenlaisesta arjesta. Hän ei halunnut kirjoittaa enää juttuja kaukomailta vaan läheltä. Hän ei halunnut enää asua Helsingissä.

KUKA?

Marinella Himari

- Syntynyt vuonna 1985 Hämeenlinnassa
- Ammatiltaan retkeilytoimittaja, kirjailija, luontokuvaaja ja pitkän linjan hakukone-optimointi- eli SEO-konsultti, joka auttaa yrityksiä luomaan hakukoneilla löytyviä sisältöjä.
- Asuu kumppaninsa kanssa Norjan Lakselvassa.

Himarille Suomen luonto ja kalavedet olivat tuttuja jo lapsuudesta. Hän mökkeili lapsuutensa kesät Suonenoella Pohjois-Savossa, jossa kalasti ahkerasti isän, ukin ja kolmen siskonsa kanssa.

Vuonna 2013 Himarin isä kysyi, miksei tyttö kirjoita mökkijuttuja Suomesta, mökkeilijöille. Himari parahti, ettei kukaan sellaisia lukisi.

Myöhemmin, kun hän teki ensimmäisiä eräjuttujaan *Latu&Polku*-lehteen, Himari voivotteli päätoimittaja **Panu Könöselle**, että hän haluaisi kirjoittaa Kaukokaipukseen retkijuttuja Suomesta, mutta se tuntuisi Suomen palkitumman matkablogin lukijoiden pettämiseltä. Kotimaanmatkailu ei silloin ollut vielä trendikästä.

Könönen oli toista mieltä. Hän sanoi, että Kaukokaipuu on sinun oma mediasi, johon voit kirjoittaa, mitä itse haluat.

Könösen sanat rohkaisivat. Todellakin hän voi. Ihan mitä tahansa.

Instan valloitus

Vuodet kuluivat, Monni Himarin retket suuntautuivat Suomen kansallispuistoihin, pohjoisen vaellusreiteille ja kalavesille. Muutos näkyi Kaukokaipuu-blogin sisällöissä.

Himari kuuli parilta kollegaltaan syytöksiä, ettei Kaukokaipuu ole enää oikea matkailublogi. Mutta Himari jatkoi valitsemallaan tiellä.

Hän perusti Instagramiin #suomiretki-kampanjan, joka kutsui ihmisiä julkaisemaan retkiltään. Nyt Suomiretkellä on oma Instagram-tilinsä ja seuraajia yli kuusikymmentätuhatta.

Himari kirjoitti Retkipaikka.fi-sivulle vaellusjuttuja sekä lisää juttuja Suomen *Latu&Polku*-lehteen.

– Piti kiertää kymmenen vuotta maailmalla ennen kuin tajusin, että minun täytyy kirjoittaa luonnosta ja kalastuksesta.

Niin kauan meni, että hän uskalsi.

Uusi rakkaus

Helsingin elämän loppu oli kuin elokuvasta.

Himari palasi yhdeltä työreissultaan ja narautti puolisonsa pettämi-

sestä. Se oli viimeinen niitti. Himari jätti kumppaninsa, irtisanoi asuntonsa ja osti elämänsä ensimmäisen auton.

Pian neliveto-Toyota kiisi kohti pohjoista kesätaivasta.

Kairijoen perhokalastuskurssin jälkeen Himari hortoili Utsjoella, Pöyrisjärven erämaassa, Sodankylässä, Lemmenjoella ja nautti.

Hän ajatteli, että voisi muuttaa asumaan Rovaniemelle tai ehkä pohjoisimmillaan Muonioon, mutta talven korvalla hän löysi itsensä pienestä punaisesta tuvasta Gisløyan saarelta Pohjois-Lofoteilta ystävänsä Laurin pihapiiristä.

Himari kalastaa syödäkseen. Hän sanoo, että C&R-kalastukselle on paikkansa, mutta hän ei itse sitä enää tee.

Sitten elämään astui Hannu. Intohimoinen lohestaja löytyi sosiaalisesta mediasta. Mies asui Oslossa pitkän matkan takana, joten suhde alkoi puhelimesta. He puhuivat tuntikausia, kertoivat koko elämänsä, pelkonsa ja mörkönsä, ennen kuin olivat ehtineet nähdä kertaakaan.

Monni Himarin mielestä Hannun ääni oli kaunis.

Lopulta he tapasivat Äkäslompolossa. Ennen tapaamista molemmat tiesivät jo, että elämäkumppani istuisi pian vastapäätä, jos ei ihan kummia tapahtuisi.

Ensitreffit olivat outo ja hämmäntävä kokemus. He tiesivät toisistaan kaiken paitsi perusasiat. Miten toinen katsoo, miltä hän tuoksuu, miten hän koskee.

Mutta tapaaminen onnistui eikä mennyt kauan, kun Hannu jo muutti Monnin luo Gisløyalle.

Kalamies ja kalanainen olivat löytäneet toisensa.

Seuraavana kesänä Hannu soitti pitkältä paluumatkalla Lakselvin lohijäältä, että eivätkö he voisi muuttaa sinne. Himari vastasi, että miksipä ei. Ja niin he muuttivat.

Kalastusta syödäkseen

Lakselvissa eli Lemmijoella Monni Himari kuulostaa olevan maisemassaan, kotonaan. Kaipuuta Helsinkiin ei ole tullut, vaikka moni epäili, että maitojuna kutsuu ja pian. Sen sijaan ystäviään hän kaipaa usein.

Pariskunta kalastaa paljon vapaa-ajallaan. He narraavat rautua pilkillä lähituntureilla, onkivat merenrantimia ja Lemmijoen lohta perholla.

Vielä viime kesänä Lemmijoen lohi jäi Himarilta rantauttamatta, mutta ensi kesänä on jälleen uusi yritys.

Himari kalastaa syödäkseen. Hän sanoo, että C&R-kalastukselle on paikkansa, mutta hän ei itse sitä enää tee. Himari sanoo, että on yrittänyt oppia pohjoiseen omavaraisuuteen, siihen paikalliseen tapaan elää, jossa osa ravinnosta hankitaan luonnosta.

Kalastus on osa sitä. Hän kalastaa sen verran kuin tarvitsee kalaa. Kun tarve on täynnä, hän lopettaa.

Viime kesänä hän kasvatti perunoina omalla maalla ensi kertaa elämässään. Nyt haaveissa on ja ikioma tupa Lakselvissa, isompi perunamaa, lampaita ja kanoja.

Kirja, jonka vuoksi hän Helsingistä lähti, muutti myllerrysten vuosina muotonsa niin, että lopulta Himari ja kustantaja päätyivät irtisanomaan kustannussopimuksen. Kirja syntyi Himarille tyyppilliseen tapaan itsenäisesti, omia reittejään, omassa tahdisaan.

Maaliskuussa 2020 omakustanteena syntynyt Erältä, eräistä on visuaalinen eräkirja, joka koostuu lyhyistä lastuista ja Himarin valokuvista. Nyt hän kirjoittaa toista kirjaansa. Oma-elämäkerrallinen tietokirja Vaella, kalasta, rakasta – omaa polkua etsimässä julkaistaan tänä vuonna.

Kulkija on löytänyt paikkansa.

Inarin lumoamat

Inarijärvestä tuli retkeilykalastajien suosikkikohte. Vetouistelun sijaan nykykalastaja saattaa vaikka meloa pyyntiin karikoille ja rannoille. Tuikki kysyi, mikä saa kalastajan palaamaan erämaajärven apajille.

Suonenjokelainen **Hannu Tuomela** on Lapin kalavesien lumoama, yksi kymmenistä tuhansista suomalaisista. Erityisesti Inarijärvi on tehnyt häneen karuudellaan lähtemättömän vaikutuksen.

– Siellä on kaikkea juuri sopivasti, ei mitään liikaa, Tuomela kuvailee.

Vaikka Keski-Savosta kertyy Inarin apajille ajomatkaa yli 900 kilometriä, on pelkkiä Inarijärvelle suuntautuneita kalareissuja kertynyt hänelle kymmenkunta. Lisäksi tulevat tietyt lohireissut Tenolle ja muille Lapin joille.

Vielä 1990-luvulla Inarijärven vetouistelukisoissa saattoi olla satoja venekuntia. Nyt vetouistelu on vähentynyt alle puoleen, mutta lupamyynti on hieman kasvanut. Tilalle on tullut muitakin.

Hannu Tuomelan mukaan järven taianomainen lumo ei ole haihtunut. Pikemminkin päinvastoin.

– Tuhansien saarien ja erilaisten selkäviesien yhdistelmä tarjoaa luonnonystävälle ja retkeilijälle loputtomasti tutkittavaa. Ihmisikä ei millään riitä kaikkien paikkojen koluamiseen, Tuomela toteaa.

Taimenta harvemmin

Alun perin kalastus, erityisesti vetouistelu, oli Tuomelalle reissuun lähtemisen tärkein motiivi, mutta viime vuosina puhtaassa luonnossa oleminen on noussut koko ajan tärkeämpään osaan.

– Lehdissä olleet kalajutut ja saaliskertomukset sytyttivät aluksi palon. Nieriä ja harjus alkoivat erityisesti kiinnostaa, hän muistelee.

Myös taimenten määrä ja koko Inarilla olivat takavuosina Tuomelan mukaan toista luokkaa kuin nykyisin. Harmaanieriät saattoivat olla hyvinkin isoja. Nykyisin tuota vieraslajia ei järveen enää istuteta.

– Taimenen saaminen on nykyisin tiukassa, tosin uisteluakin on koko ajan jäänyt vähemmälle.

Viime vuosina Tuomela on liikkunut ja kalastellut Inarilla sodankyläläisen **Erkki Naaskon** kanssa. Hänen uisteluneensä on tarjonnut molemmille yösijan ja ennen kaikkea hyvän suojan tuulta ja sadetta vastaan.

Soutuvene mukana

Viikon reissulla leiripaikat ehtivät vaihtua. Illat ja yöt kuluivat tarinoidessa ja itsepyydytyistä harjuksista ja sioista ruokaa laittaessa. Joskus lautaselta löytyy jopa taimenta.

Useimmilla reissuilla on mukana myös perinteinen soutuvene, jonka avulla tavoittaa paremmin rantavesissä viihtyvät harjukset ja siiat. Myös haukia tulee vuodelta enemmän.

– Ne voi tosin Inarilla laskea melkein pä jalkaloihin kuuluvi, Tuomela naurahtaa viitaten niiden ruokavalioon.

Jalokaloja tavoittaa Tuomelan mukaan silloin tällöin myös rannoilta uistinta heittelemällä. Hätävarana on kalareissuilla ollut myös verkko tai pari, joita varten on hankittu Metsähallituksen pyydyslupa.

– Ja ilman telttasaunaa ei kalareissua voisi enää kuvitella!

Sodankyläläinen Erkki Naasko valmistaa retkiruokaa itse pyydytyistä kaloista.

ERÄLUVAT-FAKTA

1580 Inarijärvi

- Suomen kolmanneksi suurin järvi sopii monipuoliseen kalastukseen.
- Yhdellä vavalla kalastettaessa kalastajalle riittää kalastonhoitomaksu.
- Muut hankkivat lisäksi kalastusluvan, joita myydään nykyisin noin 2 000 kappaletta vuosittain.
- Tavallisimmat saaliskalat ovat siika ja taimen. Lisäksi pyydetään muun muassa nieriää ja harjusta.
- Kalastusvälineiden on oltava täysin kuivia tai ne on desinfioitava ennen tuontia Inarijärvelle.
- Järven rauhoitusalueet ja -ajat sekä kiintiöt näkyvät kohteen sivulla Eräluvut-fi:ssä.

Retkeilijän paratiisi

Vaikka eri tavoilla kalastaminen ja siihen liittyvä puuhastelu on edelleen tärkeä osa Tuomelan ja hänen kalakaverinsa Naaskon retkeilyä, löytyy Inarilta paljon muutakin.

– Kiireetön kuljeskely saarissa vie ajassa monta sataa vuotta taakse päin, Tuomela kuvailee.

– Niissä näkee hyvin vanhoja merkkejä ihmisen toiminnasta ja asumisesta, kun vain katselee sillä silmällä.

Hän kertoo esimerkiksi löytäneensä onttoihin puihin hakattuja reikiä, joiden tarkoituksena on ollut houkutella telkkiä pesimään.

– Inarilla voi retkeilevä kalastaja tavoittaa hengen, joka on jo kaikkialla muualla kadonnut, Tuomela tiivistää.

Koukku näkyviin!

Mestarionkija opastaa, kuinka rakennat oikeasti pyytävän ongen. Ensiksi voit laittaa roskeen vanhat opit ja huoltoasemaonget.

Onkimisen peruseriaate on helppo. Tarvitaan siima, koho, koukku, paino, vapa ja syötiksi liero tai toukka sekä ripaus malttia. Mutta siihen helppous loppuukin.

Huoltoasemaongellakin voi saada kalan, mutta kun kalastusväline on viritetty oikein, saalismäärä nousee huomasti. Suomen Vapaa-ajankalastajien kalatalousasiantuntija **Petter Nissén** näyttää, miten se käy.

Tällä kertaa Nissén rakentaa eräänlaisen onkien Toyotan nelimetrisen, muutaman euron hintaiseen perusvapaan, joka käy moneen olosuhteeseen ja tavallisimpien saaliskalojen, kuten ahventen ongintaan.

Vapojen hinnat euroista tonneihin

Onkiminen on periaatteessa halvin kalastusmuoto, mutta tosiharrastaja saa niihinkin kulumaan tonnin poikineen. Kalleimmat kilpaonkijoiden hiilikuituvat maksavat tuhansia euroja. Nissénin pisimmän 9-metrisen kilpavavan hinta pyöri sadoissa euroissa.

Usein halvoissa vavoissa on rengas, johon siima kiinnitetään. Nissén kertoo, että siima kannattaa kiinnittää suoraan renkaaseen pienellä viehelukolla tai repiä rengas irti ja liimata vavan päähän siimankiinnitin, jota Nissén kutsuu niitä valmistavan yhtiön nimellä Stonfo.

– Mutta tällä kertaa käytämme viehelukkoa.

Nissén ei suosittele siiman sitomista suoraan vavan renkaaseen, sillä harrastunut onkija vaihtaa onkilaitetta aina kalan, syvyyden ja sään mukaan.

Kahta siimaa yhteen onkeen

Petter Nissén käyttää ongissaan aina kahta siimaa. On paksumpi pääsiima ja ohuempi tapsisiima. Pääsiiman paksuus on esimerkiksi 0,20 millimetriä ja tapsisiima hieman ohuempi 0,16–0,18 millimetriä.

Tapsin idea on siinä, että kun onki tarttuu pohjaan tai suuri kala katkoo siimat, onkilaitteesta katoaa vain koukku, ei koko tarkoin rakennettu kokonaisuus. Tällöin onkilaitteeseen vaihdetaan vain uusi tapsi ja koukku.

Nissén mittaa pääsiiman 20–30 senttimetriä vapaa lyhyemmäksi. Yleissääntö on, että siiman tulee olla kokonaisuudessaan hieman lyhyempi kuin vapa. Silloin sitä on helppo hallita.

Aikanaan, kun koho ja painot on asetettu, hän sitoo pääsiiman koukun puoleiseen päähän lenkkisolmun. Tapsin toiseen päähän tehdään samanlainen ja siimat yhdistetään kahdeksikkosolmulla.

”Kalat eivät ole niin korkeasti koulutettuja, että tajuaisivat varoa pientä koukku.”

Nelimetrisen perusvapa käy monelle kalalle. Siima on hieman vapaa lyhyempi

Päivän keliin sopii kolmen gramman koho.

Pienet lattapäiset koukut ovat parhaita.

Tapsisiimat on helppo vaihtaa pääsiimaan.

Siimojen päihin sidotaan lenkit.

Siimat yhdistetään kahdeksikkosolmulla.

Lyijypainoilla saadaan koho uppoamaan juuri pinnan alle.

Oikein painotettuna kohosta jää vain antenni näkyviin.

Liero lävistetään paksuimmasta kohdasta.

Kärpäsentoukka on pujotettu oikein eli koukku näkyy.

Painoa kohon kantavuuden verran

Onkija kuluttaa aikansa kohon tuijotteluun. Tai niin moni on ikänsä luullut. Pyytävän ongen yksi tärkeimmistä asioista on oikein painotettu koho. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että kohon runko on kokonaan veden alla. Siitä näkyy kalastajalle vain ohut antenni.

Idea on, että kun koho on uppeluksissa, kala ei tunne kohon vastusta ja tohtii haukata kunnolla kiinni koukkuun.

Kohoja on monenlaisia ja monen painoisia. Tällä kertaa Nissén käyttää kolmen gramman kohoa. Sopiva painotus on printattu kohoon. Kolmigrammainen sopii hyvin Kemin Ajoksen tämänpäiväiseen kalastuskeliin, sillä tuuli nostaa aaltoja. Pienempi, vaikkapa puolen gramman koho, voisi sukeltaa aallon alle, jolloin kalastus vaikeutuisi.

Nissén kiinnittää kohon pääsiimaan pienillä silikoniletkun pätkillä. Sitten on painotuksen vuoro.

Ensin hän laittaa 1,5 gramman olivette-painon. Se kiinnitetään molemmista päistään 0,2 gramman halkaistuilla haulleilla. 3 gramman kohon alla on nyt 1,9 grammaa painoa. Se ei riitä, sillä painoa pitää olla suurin piirtein kohon painomerkinnän verran.

Nissén lisää vielä kolme haulia ja menee sitten rantaan koeuttamaan onkea. Kohoa näkyy vielä, joten hän lisää vielä yhden. Tämän jälkeen ongesta näkyy vain antenni. Onki on oikein painotettu.

Pieni koukku painaa niin vähän, ettei sitä tarvitse huomioida. Painava syötti saattaa vetää herkän kohon pinnan alle. Sen voi huomioida painotuksessa tai nostaa kohoa vavalla nykäisten kalastuksen aikana.

Tarpeeksi pieni koukku

Huoltoasemaonkien yksi murheenkryyni on liian suuret koukut, jotka muistuttavat Nissénin mukaan lähinnä ankkuria. Hyvä ongenkoukku liikkuu kokoluokissa 10–16. Koot ilmoitetaan niin, että mitä isompi numero, sitä pienempi koukku. Nissén valitsee perusonkeemme 12-koon koukun.

Ammattilaiset käyttävät lattapäistä koukkuja, koska se pysyy aina optimaalisessa pyyntiasennossa eli sojottaa jämäkästi suoraan alaspäin. Reikäpäinen koukku on kelvoinen, mutta jää toisinaan huonompaan asentoon. Nissénin koukut ovat kemiallisesti teroitettuja, joten kala tarttuu helposti.

Toukka säily pakastimessa

Syötiksi ongintaan pätee samat kuin pilkkijällä. Lieroja löytyy kesäisin niin perunamaasta kuin hyvin varustetuista kaupoistakin. Kärpäsentoukkien saanti on kesäisin vaikeampaa.

Nissén vinkkaa, että talvella pilkkimisestä yli jääneet kärpäsentoukat kannattaa pakastaa. Pakastettu, kuollut toukka toimii syöttinä virassa yhtä hyvin kuin eläväkin, joskus jopa paremmin.

Isoille ahvenille syötiksi käy myös pieni pala kalan, vaikka särjen lihaa. Särkikaloille maistuu myös kasvipörsäiset syötöt, esimerkiksi purkitettu maissi.

Kärpäsen toukka pujotetaan koukkuun pääpuolestaan niin, että sen vartalo jää roikkumaan alaspäin. Toukkia on hyvä laittaa pari, kolme vierekkäin. Liero lävistetään ruumiin paksuimmasta kohdasta ja se jää roikkumaan kahta puolta koukkuja.

Vanha onkijan oppi kuuluu, että koukun kärki on aina piilotettava kaloilta. Nissén sanoo, että neuvo on ajalta, jolloin koukut muistuttivat lähinnä ankkuria. Hänen mukaansa koukun suorastaan pitää näkyä. Hänen mukaansa kalat eivät ole niin korkeasti koulutettuja, että tajuaisivat varoa pientä koukkuja. Kun koukun kärki näkyy, tarttuvuus paranee.

Herkkä onki nappaa pienetkin

Nyt onki on valmis kalastamaan. Emmeet ovat kalastukselle huonot. Tuuli puhaltaa kovaa pohjoisesta, päivä on kirkas ja vieressämme uistatellut herra on jo luovuttanut. Kala ei syö.

Nissén alkaa liottaa onkea. Koukussa käy heti joku kokeilemassa. Hetken kuluttua hän nostaa maailman pienimmän salakan.

– Herkäksi viritetty onki kalastaa nämä pienetkin, Nissén hymyilee.

ERÄLUVAT-FAKTA

- Onkijan ei tarvitse maksaa kalastonhoitomaksua.
- Joillakin erikoiskohteilla onkija tarvitsee silti kalastusluvan vesialueen omistajalta.
- Kielletyt tai luvan vaativat vesialueet näkyvät kalastusrajoitus.fi-palvelussa.
- Opettele kalastajan solmut vapaa-ajan kalastajien solmuoppaasta: https://issuu.com/vapaa-ajankalastajat/docs/kalastajan_solmut

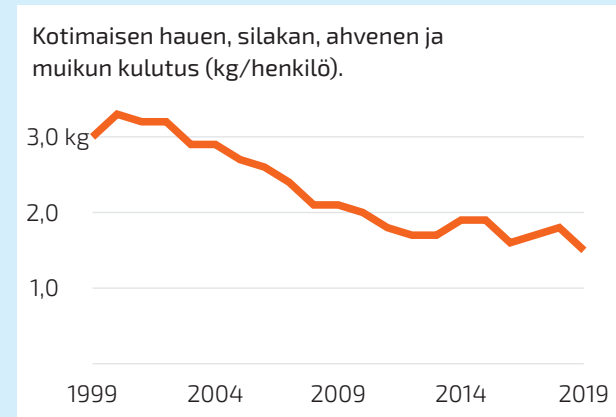
3,5 kiloa kotimaista – 10 kiloa ulkomaista

Suomalaiset suosivat yhä ulkomaista kalaa. Luonnonvarakeskuksen (Luke) mukaan ulkomaisen kalan kulutus on lähes kolminkertaista kotimaiseen nähden.

Suosituin kala suomalaisten ruokapöydässä on kasvatettu tuontilohi, jota syödään keskimäärin 3,5 kiloa vuodessa. Seuraavaksi tulevat tonnikalasäilykkeet ja pakastettu seiti. Suosituin kotimainen kala on kasvatettu kirjolohi, jota syödään jokaista kohden 1,3 kiloa vuodessa.

Viimeksi suomalaiset suosivat enemmän kotimaista kuin ulkomaista kalaa vuonna 1999. Sittemmin luonnonkalan syönti on vähentynyt selkeästi.

Tiedot perustuvat Luken julkaisemaan tilastoon vuoden 2019 kulutuksesta.

Tutkimus: Istutettu lohi ei pärjää luonnonlohelle

Istutetut lohet lisääntyvät luonnossa huonosti, selviää suomalais-irlantilaisesta tutkimuksesta. Villit lohet tuottivat tutkimuksessa kolminkertaisen määrän jälkeläisiä istutettuihin lohiin nähden. Lisäksi tutkijat ovat jo aiemmin todenneet, etteivät istutetut lohet selviydy elossa yhtä hyvin kuin villit, luonnossa syntyneet lohet.

Helsingin yliopiston ja irlantilaisen Corkin yliopiston tutkimus tehtiin Irlannin Burrishoolessa. Siellä lohia istutetaan jokeen, jossa lohi kutee myös luontaisesti. Suomessa lohipopulaatioita ei sekoiteta. Esimerkiksi Tenjoessa lohi on luontaisen lisääntymisen varassa. Toisaalta Suomessa on jokia, joissa lohi on täysin istutusten varassa.

Tulokset viittaavat siihen, että lohien istuttaminen villin lohikannan sekaan esimerkiksi Tornio- tai Tenjojokiin ei olisi suotavaa, toteaa akatemiaprofessori **Craig Primmer**.

Tutkijoiden mukaan Oulujoen tai Saimaan kaltaisissa vesistöissä istutukset voisi kenties lopettaa, jos lohien luontaisen lisääntyminen saadaan elpymään.

Kalastajat unohtavat veneitä rannoille

Metsähallituksen kalastuskohteiden rannoilta löytyy usein hylättyjä veneitä. Eräpalvelut muistuttaa, että veneissä tulisi aina olla yhteystiedot, jotta omistajaan voidaan olla yhteydessä.

Pyydyslupiin sisältyy usein oikeus pitää venettä, kun ranta on monikäyttömetsää. Pyydysalueen sivuilta Eräluvut.fi:stä voi tarkistaa, onko veneen säilyttäminen sallittua. Retkikartta.fistä voi puolestaan tarkistaa, mitkä rannat ovat monikäyttömetsiä ja mitkä esimerkiksi suojelualueita, joilla venettä ei voi säilyttää.

Tiesitkö? Maksettua lupaa ei voi perua tai siirtää

Kun olet maksanut metsästys- tai kalastuslupasi, sitä ei voi enää perua tai siirtää. Ainoa peruste on ylivoimainen este, esimerkiksi sairaus, joka osoitetaan Metsähallitukselle lääkärintodistuksella.

Asiakkaat kysyvät usein jo maksetun luvan siirtoa eri päivälle, eri kohteeseen, eri henkilölle tai perumista kokonaan. Tämä ei siis ole mahdollista.

Yksi peruste on kuitti. Asiakkaalle jää kuitti maksetusta luvasta, jolla hän voisi metsästä tai kalastaa, vaikka oikeasti lupa olisi siirretty eri ajankohtaan. Käytäntö siis mahdollistaisi väärinkäytökset.

Lisäksi käytäntö suojaaa asiakkaan henkilötietoja.

Asiakkaiden tulee myös muistaa, että puhelinpalvelusta tilattu lupa tulee aina maksaa, ellei sitä peruta soittamalla uudelleen palvelunumeroon ennen eräpäivää. Jos asiakas vain jättää luvan maksamatta, se ei ole peruutus. Lupamaksua tulaaan karhuamaan.

Muista ladata Eräluvut-sovellus!

Kalastuslupia voi hankkia myös kännykällä tai tabletilla Eräluvut-sovelluksen kautta. Sieltä voi maksaa sekä kalastonhoitomaksun että useat Metsähallituksen kalastusluvut.

Kalastusluvut

Ennen kalastusta maksetaan kalastonhoitomaksu. Sillä voi jo kalastaa yhdellä vavalla suuressa osassa maata järvillä, lammilla tai merialueilla. Muuhun kalastukseen tarvitset kalastonhoitomaksun lisäksi vesialueen omistajan luvan, jonka valtion vesille saat Metsähallitukselta. Näillä sivuilla kerromme, minkälaisen luvan tarvitset.

Kalastonhoitomaksu

HUOM! Pakollinen maksu Kalastonhoitomaksun maksavat kaikki 18–64-vuotiaat kalastajat, jotka kalastavat muuten kuin onkimalla, pilkkimällä tai silakkalitkalla.

Kalastonhoitomaksun lisäksi tarvitset vesialueen omistajan luvan pyydyskalastukseen, usealla vavalla kalastukseen ja yhden vavan kalastukseen virtavesissä tai rajoitetuissa erikoiskohteissa. Rajoitetut kohteet näkyvät kalastusrajoitus.fi-palvelussa!

Hinnat 2021

Kalenterivuosi	45 €
Viikko (7 vrk)	15 €
Vuorokausi	6 €

Hanki näin!

Verkkokauppa: www.eräluvut.fi

Mobiili: Eräluvut-sovellus

Palvelunumero 020 69 2424 arkisin klo 9–16

Palvelupiste: R-kioskit ja lähes kaikki Metsähallituksen luontokeskukset

PILKKI JA ONKI

Suuressa osassa maata voi pilkkiä, onkia tai käyttää silakkalitkaa maksutta yhdellä vavalla. Ne ovat maksuttomia yleiskalastusoikeuksia samaan tapaan kuin sienestys ja marjastus, jotka ovat jokamiehenoikeuksia.

ELY-keskukset voivat kieltää onkimisen ja pilkkimisen joillain erityisalueilla. Esimerkiksi useilla Metsähallituksen vapa-alueilla tarvitaan vapalupa myös onkimiseen ja pilkkimiseen. Vaelluskalavesistöjen koski- ja virtapaikoissa onkiminen ja pilkkiminen on kiellettyä.

Katso pilkki- ja onkirajoitukset Kalastusrajoitus.fi-palvelusta!

Metsähallituksen luvat valtion vesille

PYYDYSLUVAT

Metsähallituksen pyydyslupa-alueet voivat olla järvi-, kunta-, kalatalousalue- tai vesistöaluekohtaisia. Pyydysluvalla saa kalastaa verkoilla, katiskoilla, syöttikoukulla, rysällä, pitkälläsiimalla, atraimella (tuulastus), harppuunalla tai jousella valtion vesillä.

Pyydyslupa on tarkoitettu vapaa-ajankalastukseen – kaupallisen kalastuksen luvat myönnetään erikseen.

Pyydysluvut ovat pyynti- tai venekunta-kohtaisia. Ne ovat voimassa kalenterivuoden.

Hinnat 2021

Pyydys	Lupa-alue		
	1	2	3
Verkko (pituus enintään 31 m)	4 €	6 €	10 €
Katiska , 3 kpl	4 €	6 €	10 €
Syöttikoukku , 10 kpl	4 €	6 €	10 €
Rysä (korkeus enintään 1,5 m)	4 €	6 €	10 €
Pitkäsiima (enintään 100 koukku)	4 €	6 €	10 €
Nuotta (alle 6 m tai paunetti)	24 €	24 €	40 €
Atrain, harppuuna ja jousi	4 €	6 €	10 €

Lupa-alueiden hinnoittelussa käytetään kolmea eri maksuluokkaa. Hinnoittelu perustuu kalavesien hoitokuluihin (esim. aktiivisiin istutuksiin), lupa-alueen pinta-alaan sekä kalaveden tuottoon ja arvoon (esim. hyvät kuhavedet).

Hanki näin!

Verkkokauppa: www.eraluvat.fi

Mobiili: Eräluvut-sovellus

Palvelunumero: 020 69 2424 arkisin 9–16

Metsähallituksen asiakaspalvelupisteet

Erilliset paikalliset luvanmyyntipaikat

Tarkemmat tiedot pyydyslupa-alueista sekä erillisistä luvanmyyntipaikoista: www.eraluvat.fi

VAPALUVAT

Vapaluvat voivat olla vuorokauden, viikon, koko kauden tai kolmen, kuuden ja 12 tunnin lupia. Lupien hinnat vaihtelevat alueittain. Hinnat löydät osoitteesta www.eraluvat.fi ja yleensä kunkin alueen infotaulusta.

Vapalupia saa edullisemmin yleensä alaikäisille, perheille ja seurueille. Samoin Ylä-Lapin kalastusluvut ovat paikallisille joko maksuttomia tai edullisempia.

Vapa-alueiden lupaehdot, rajoitukset ja aluekuvaukset netistä www.eraluvat.fi.

Vapaluvat vetouisteluun

Vetouistelu on tavallisin kalastuslaji, jossa käytetään useampaa kuin yhtä vapaa. Koska kalastonhoitomaksulla saa kalastaa vain yhdellä vavalla, vetouistelija tarvitsee kalastonhoitomaksun lisäksi vesialueen omistajan kalastusluvan.

Valtion vesillä vetouisteluun sopivat parhaiten laajat vapa-alueet: **3410 Itä-Lappi, 2410 Länsi-Lappi, 5411 Pohjanmaa ja Kainuu, 7413 Etelä-Suomi** sekä **7412 Merialueet**. Eräluvut.fi-sivustolta löydät tarkemmat tiedot näistä vapa-alueista.

Vapaluvat nuorille

Alaikäisten ei tarvitse maksaa valtion kalastonhoitomaksua. Metsähallitus haluaa tukea nuorten kalastusharrastusta tarjoamalla myös vapalupia nuorille edullisesti.

Alle 15-vuotiaat voivat hankkia kohteesta riippuen joko viikon tai vuoden vapaluvan ilmaiseksi useille Metsähallituksen vapa-alueille. Alle 18-vuotiaat saavat luvan pääsääntöisesti puoleen hintaan.

Alle 15-vuotiaiden maksuttomia vapalupia voi hankkia Eräluvut-verkkokaupasta tai palvelunumerosta 020 69 2424. Kohteet, hinnat ja maksuohjeet löytyvät Eräluvut.fi-sivustolta.

Hanki näin!

Verkkokauppa: www.eraluvat.fi

Mobiili: Eräluvut-sovellus (osa alueista)

Palvelunumero: 020 69 2424 arkisin 9–16

Kalastusluvan voi ostaa useista Metsähallituksen asiakaspalvelupisteistä ja alueen yrityksistä. Myyjät näkyvät sivustolla www.eraluvat.fi.

KUNTALAISEN KALASTUSLUVAT YLÄ-LAPISSA

Kuntalaisen kalastusoikeudet Ylä-Lapissa koskevat henkilöitä, joiden kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki. Edullisemmat tai maksuttomat kalastusoikeudet koskevat valtion vesialueita oman kunnan alueella.

Kotikunta määräytyy kotikuntalain perusteella: henkilön tosiasiallinen kotikunta ratkaisee. Kirjojen siirtäminen tiettyyn kuntaan eli ilmoitus maistraatille ei siis välttämättä riitä. Henkilöllä tulee lain mukaan olla kiinteät yhteydet kuntaan.

Kuntalaisen jokiluvat

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen asukkaat voivat ostaa oman kuntansa alueelle viehekalastuksen kausiluvan. Edullinen lupa koskee jokia, jotka ovat lohen ja taimenen nousuvesiä. Alle 18-vuotiaat kuntalaiset saavat luvan ilmaiseksi.

Joet, joihin maksullinen kausilupa tarvitaan, löytyvät kohdekuvauksista Eräluvut.fi-sivustolta.

Hinta 2021

40 € / kausi, alle 18-vuotiaat 0 €

Kohteet

1510 Kuntalaisen jokilupa vapakalastukseen, Utsjoki

1520 Kuntalaisen jokilupa vapakalastukseen, Enontekiö

1530 Kuntalaisen jokilupa vapakalastukseen, Inari

Kausiluvan voi ostaa Metsähallituksen Ylä-Lapin palvelupisteistä. Lue lisää Eräluvut.fi-sivustolta!

Kuntalaisen maksuton kalastuslupa

Kaikissa muissa valtion vesissä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntalaiset voivat kalastaa hankittuaan Metsähallitukselta maksuttoman kalastusluvan. Lupa on voimassa kolme vuotta, ja sillä saa kalastaa vavalla ja pyydyksillä valtion vesialueilla lohen tai taimenen nousualueita lukuun ottamatta.

Lupia ei ole kiintiöity, eli luvan saavat halutessaan kaikki paikalliset.

Hanki näin!

Ylä-Lapin luontokeskus Siida

Inarintie 46, 99870 Inari. Puh. 0206 39 7740

Ivalon palvelupiste

Ivalontie 10, 99800 Ivalo. Puh. 0206 39 7701

Saariselän palvelupiste Kiehinen

Lutontie 16, 99830 Saariselkä. Puh. 0206 39 7200

Tunturi-Lapin luontokeskus

Peuratie 15, 99400 Enontekiö. Puh. 0206 39 7950

Vapa-alueet

Vapa-alueet ovat Metsähallituksen erikoiskohteita, joissa on yleensä arvokkaita lohikaloja. Ne lisääntyvät vesistöissä luontaisesti tai istutuksin tuettuina. Sen vuoksi alueille tarvitaan erillinen lupa. Monilla vapa-alueilla on myös kalastajille suunniteltuja rakenteita esimerkiksi tulipaikkoja, laavuja, riippusiltoja, pitkospuita, polkuja ja laitureita.

Tarkemmat tiedot alueista, aluekuvaukset, lupaehtot ja kalastusrajoitukset: www.eraluvat.fi.

Alueen kartta: www.retkikartta.fi

Etelä-Suomi

6502 Niemisjärvet, Evo
Hämeenlinna

7581 Langinkoski, Kotka

7413 Etelä-Suomen vapalupa

7412 Merialueen vapalupa

Länsi-Suomi

6515 Matildanjärvi
Salo/Teijo

6545 Teerilampi, Ikaalinen

6550 Kotalan kosket
Yhteislupa-alue, Virrat

6566 Koirajärvet
Kivijärvi ja Kinnula

6567 Kaunislampi
Kinnula

6576 Kolima-Keitele-
koskireitti: Kellankoski,
Kymönkoski, Kärnänkoski
Yhteislupa-alue
Viitasaari

6586 Keihärinkoski
Yhteislupa-alue
Viitasaari

Itä-Suomi

7510 Peurajärven
kalastusalue, Nurmes

7521 Änäkäinen, Lieksa

7525 Ruunaan kosket, Lieksa

7552 Mikkelin Valkea, Mikkel

7561 Karvionkoski, Heinävesi

7571 Viannankoski
Yhteislupa-alue, Maaninka

7591 Konnuskoski, Leppävirta

Pohjanmaa, Kainuu

5411 Pohjois-Pohjanmaan ja
Kainuun vapalupa

4525 Kylmäluoma, Taivalkoski

4570 Maasydänjärvi ja
Ahvenlampi, Sievi

5502 Hossa, Suomussalmi

5505 Yli-Vuokki,
Suomussalmi

5525 Syväjärvi, Kuhmo

5571 Manamansalo, Vaala

5572 Oulankajoki
Kuusamo ja Salla

5573 Iijoen keskiosa
Yhteislupa-alue
Pudasjärvi ja Taivalkoski

5574 Korvua-Näljänkäjoki
Yhteislupa-alue
Suomussalmi

5575 Kalliojoki
Yhteislupa-alue, Kuhmo

Lappi

2410 Länsi-Lapin vapalupa

2502 Tornion-Muonionjoki ja
Könkämäeno
Yhteislupa-alue

2570 Äkäsjoki
Yhteislupa-alue
Muonio ja Kolari

2571 Kesänkijärvi, Kolari

2520 Miekojärvi
Yhteislupa-alue
Pello ja Ylitornio

2525 Pyhäjärvi, Kittilä

2535 Kapsajoki, Kittilä

2561 Meltausjoki
Yhteislupa-alue, Rovaniemi

2563 Raudanjoki
Yhteislupa-alue, Rovaniemi

2565 Vikakongäs
Rovaniemi

2567 Vikajoki
Yhteislupa-alue, Rovaniemi

2568 Kemijoki
Yhteislupa-alue, Rovaniemi

2580 Simojoki, Ranua
Yhteislupa-alue, Ranua

2581 Simojoki, Simo

2587 Simojärvi
Yhteislupa-alue, Ranua

2595 Livojärvi
Yhteislupa-alue, Posio

2599 Livojoki
Posio ja Pudasjärvi

3410 Itä-Lapin vapalupa

3510 Ahvenlampi, Sodankylä

3546 Korvatunturi
Savukoski (Kairijoki, Kemijoki)

3547 Vasakongäs
Savukoski (Kairijoki)

3548 Kemihaara, Savukoski

3550 Nuorttijoki, Savukoski

Ylä-Lappi

1550 Lätäseno, Enontekiö

1551 Enontekiön erämaa
Enontekiö

1554 Palojoki-Hietajoki
Enontekiö

1556 Ounasjoki-Käkkälöjoki-
Pöyrisjoki
Enontekiö

Kuntalaisen jokilupa, Enontekiö
Sisältää vapa-alueet
1550, 1554 ja 1556

1562 Lemmenjoen kansallispuisto,
Inari

1563 Urho Kekkosen kansallispuisto
Inari, Savukoski, Sodankylä

1564 Inarin erämaa, Inari

1565 Näätämöjoki, Inari

1567 Ivalojoeki, Inari

1568 Luttojoki-Suomujoki
Sodankylä, Inari

1578 Juutuanjoki
(sisältää Vaskojoen, Lemmenjoen ja
Menesjoen), Inari

1579 Inarin retkeilyalue, Inari

1580 Inarijärvi, Inari

1583 Kaamasjoki-Kielajoki
Inari

Kuntalaisen jokilupa, Inari
Sisältää vapa-alueet
1565, 1567, 1568, 1578, 1583

1571 Vetsijoki, Utsjoki

1572 Utsjoki, Utsjoki

Utsjoen ja Vetsijoen lupamyynnistä
kesälle 2021 päätetään, kun Tenosopimus on valmis. Tuikin mennessä
painoon tilanne oli avoin. Asiasta
tiedotetaan Eräluvut.fi-sivustolla.

1574 Utsjoen erämaa, Utsjoki

Kuntalaisen jokilupa, Utsjoki
Sisältää vapa-alueet 1571, 1572

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien
alueet muodostavat kukin yhden
vapalupa-alueen. Niiden sisällä
on lisäksi erikoisalueita, kuten
Juutuanjoki, joihin kalastaja tarvitsee
erillisen vapaluvan.

1510 Kuntalaisen jokilupa, Utsjoki

Vetsijoki

Utsjoki Mierasjärveen asti

Kuoppilasjoki

Kevojoki

1520 Kuntalaisen
jokilupa, Enontekiö

Lätäseno-Poroeno

Palojoki-Hietajoki

Ounasjoki-Käkkälöjoki-Pöyrisjoki

1530 Kuntalaisen
jokilupa, Inari

Näätämöjoki, Vaijoki, Silisjoki

Kaamasjoki, Kielajoki

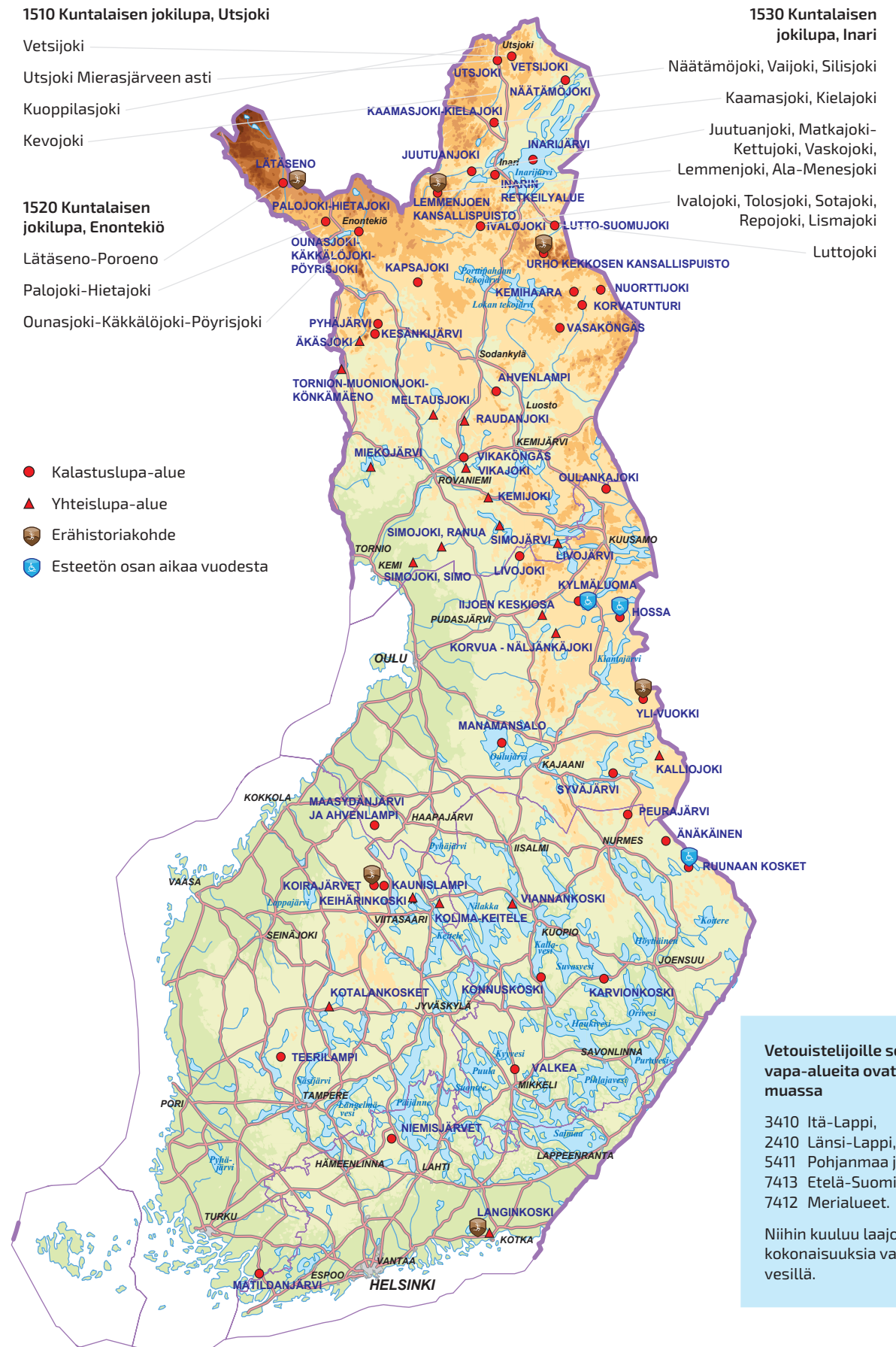
Juutuanjoki, Matkajoki-
Kettujoki, Vaskojoki,

Lemmenjoki, Ala-Menesjoki

Ivalojoeki, Tolosjoki, Sotajoki,
Repojoki, Lismajoki

Luttojoki

- Kalastuslupa-alue
- ▲ Yhteislupa-alue
- 🏠 Erähistoriakohde
- 🕒 Esteetön osan aikaa vuodesta

Vetouistelijoille soveltuvia
vapa-alueita ovat muun
muassa

3410 Itä-Lappi,
2410 Länsi-Lappi,
5411 Pohjanmaa ja Kainuu,
7413 Etelä-Suomi sekä
7412 Merialueet.

Niihin kuuluu laajaja
kokonaisuuksia valtion
vesillä.

Karttälähde: Pohjakartta © Karttakeskus, Lupa L5293, © Metsähallitus 2021

Me *palvelemme* kalastusasioissa

Metsähallituksen Eräpalvelut palvelee kaikissa kalastusasioissa, jotka liittyvät valtion vesiin. Lisäksi keräämme valtion kalastonhoitomaksun maa- ja metsätalousministeriölle. Erävalvonnasta vastaavat erätarkastajat.

Asiakaspalvelu

Lupamyynit vastaavat numerossa **020 69 2424** arkisin 9–16.

Lisäksi kalastuslupia myyvät useimmat Metsähallituksen luontokeskukset. Yhteystiedot www.luontoon.fi.

Ritva Aho
palvelupäällikkö
Haapajärvi

Virpi Lepistö
Suunnittelija,
lupamyynti
Savonlinna

Paula Niiranen
Suunnittelija,
lupamyynti ja
talous
Jyväskylä

Outi Huhtala
Suunnittelija,
lupamyynti
Salla

Irina Vaattovaara
Suunnittelija,
lupamyynti
Oulu

Hanna Kämäräinen
Suunnittelija,
lupamyynti
Kolari

Johtoryhmä

Jukka Bisi
Erätalousjohtaja
Puolanka
0206 39 6611

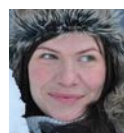
Jari Haarala
Tietohallinto-
päällikkö
Oulu
0206 39 6239

Aku Ahlholm
Viestintäpäällikkö,
Tuikin päätoimittaja
Oulu
0206 39 4660

Pirjo Halme
Erikoissuunnittelija,
talousasiat
Oulu
0206 39 6623

Hannaleena Aarnio
Kehityspäällikkö
Oulu
0206 39 6621

Mika Laakkonen
Ylitarkastaja
Vantaa
0206 39 7675

Projektit

Tiina-Maria Siipola
Projektipäällikkö,
Eräluvut-uudistus
Oulu
0206 39 4069

Jaakko Mattila
Suunnittelija,
valuma-alueprojekti
Viitasaari
0206 39 4145

Raisa Nikula
Projektipäällikkö,
Pro Trout Karelia CBC
Kuusamo
0206 39 4044

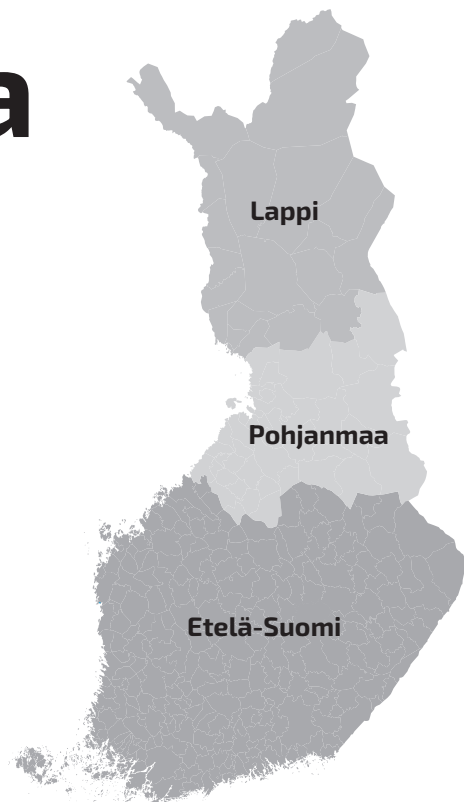
Joonas Fontell
Suunnittelija,
valuma-alueprojekti
Suomussalmi
0206 39 4132

Sihveri Ervasti
Projektipäällikkö,
valuma-alueprojekti
0206 39 4151
Rovaniemi

Arttu Kuiru
Suunnittelija,
valuma-alueprojekti
Lieksa
0206 39 4128

Etelä-Suomi

Jussi Viitanen
Erätalouspäällikkö,
Vantaa
0206 39 4584

Eräsuunnittelijat

Mikko Malin
Merialueet
Kotka
0206 39 4637

Olli Urpanen
Länsi-Suomi
Jyväskylä
0206 39 5056

Eetu Karhunen
Itä-Suomi
Mikkeli
0206 39 4241

Pohjanmaa

Erkki Turtinen
Erätalouspäällikkö
Oulu
0206 39 6616

Eräsuunnittelijat

Pasi Korhonen
Kainuu
Kajaani
0206 39 6066

Eero Hartikainen
Pohjanmaa-
Koillismaa
Pudasjärvi
0206 39 6178

Matti Kela
Kainuu
Suomussalmi
0206 39 6482

Lappi

Pirjo Ilvesviita
Erätalouspäällikkö
Rovaniemi
0206 39 7123

Eräsuunnittelijat

Jyrki Satta
Itä-Lappi
Rovaniemi
0206 39 7428

Markku Vierelä
Länsi-Lappi
Rovaniemi
040 6674656

Jarmo Huhtamella
Ylä-Lappi
Ivalo
0206 39 7717

Markku Seppänen
Ylä-Lappi
Ivalo
0206 39 7710

Järjestelmät

Nelli Kihniä
Suunnittelija,
järjestelmät
Kuusamo

Jyri Jokiranta
Suunnittelija,
järjestelmät
Rovaniemi

Krista Oikarinen
Suunnittelija,
paikkatieto-
järjestelmät
Oulu

Viestintä

Tanja Vallo
Erikoissuunnittelija,
verkkoviestintä
Oulu
0206 39 6207

Kirsi Suojoki
Erikoissuunnittelija,
kalastonhoitomaksujen
viestintä, Vantaa
0206 39 4002

Erätarkastajat

Metsähallituksella on 13 erätarkastajaa, jotka valvovat metsästystä, kalastusta ja maastoliikennettä yhdessä mm. poliisin ja rajavartioiden kanssa. Erätarkastajilla on poliisiin verrattavat valtuudet, ja suurin osa heistä onkin koulutukseltaan poliiseja.

Juha Ahonen
Erävalvonnin
ylitarkastaja
0206 39 7060

Jani Suua
Koillismaa
040 631 2655

Antti Niemi
Itä-Suomi
040 482 6197

Jari Liimatainen
Ylä-Lappi
0400 392 726

Seppo Toikkanen
Kainuu
040 178 9632

Tommi Suonpää
Etelä-Suomi,
Suomenlahti,
Selkämeri
040 186 2001

Mika Seurujärvi
Länsi-Lappi
040 771 4692

Markus Aho
Pohjanmaa,
Pohjanlahti
040 158 8820

Tobias Peura
Susi-LIFE
0206 39 4176

Heikki Säkkinen
Itä-Lappi
040 833 1656

Heikki Taipale
Etelä- ja Länsi-
Suomi
040 664 7325

Paavo Väisänen
Yhteinen saimaan-
norppamme -LIFE
040 158 2515

Vesa Ihalempiä
Etelä-Lappi
040 701 5136

Jyrki Turpeinen
Pohjois-Karjala
0400 950 482

Yhteystiedot

Sähköpostit
etunimi.sukunimi@metsa.fi

Puhelin
vaihe 0206 39 4000

Eräluvien palvelunumero
020 69 2424

Eräluvut netistä ja muut tiedot eräasioista: www.eräluvut.fi

Eräluvut kännykällä ja tabletilla: lataa Eräluvut-sovellus!

Hyvää kalojen vuotta 2021!

Viime vuosi oli kalastuksen huippuvuosi.
Sen ansiosta teemme tästä vuodesta
kalojen huippuvuoden ja kunnostamme
kalavesiä enemmän kuin koskaan.

eraluvat.fi/kalojenvuosi
#kalojenvuosi #eraluvat